

СТАНОВИЩЕ

От доцент д-р Лъчезар Пехливанов

Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания – БАН, София

Относно: Конкурс за заемане на Академичната длъжност „Доцент“ за нуждите на изследователска група „Инвазивни чужди видове“, секция „Биоразнообразие и функциониране на сладководни екосистеми“ към отдел „Водни екосистеми“ на ИБЕИ-БАН, София, обявен в Държавен вестник бр. 36/23.04.2024 г. по област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика; професионално направление 4.3. Биологически науки; научна специалност "Хидробиология".

В обявения конкурс е подал документи единствен кандидат – гл. ас. д-р Христина Василева Калчева.

1. Кратко представяне на кандидата

Гл. ас. д-р Христина Калчева е завършила висшето си образование с магистърска степен по биология със специализация по Хидробиология и опазване на водите през 1990 г. в Биологическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. От 2009 г. постъпва на работа в бившия Институт по зоология – БАН и през 2010 г. е преназначена в новосъздадения Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания – БАН, където разработва дисертационната си теза. През 2011 г. защитава дисертация за ОНС „Доктор“ на тема: Трофично значение на бактериопланктона в стагнантни сладководни екосистеми – взаимодействия с абиотични и биотични фактори в пелагиала.

Д-р Христина Калчева е участвала в 14 научни и научно-приложни проекта, от които 7 международни, което ѝ носи общо 210 т. (при необходим минимум 150 т.).

2. Общо описание на представените документи по конкурса

Кандидатът гл. ас. д-р Христина Калчева е представила пълен комплект документи по конкурса, съгласно изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение, както и на Правилника на ИБЕИ – БАН.

3. Оценка на научните трудове и приноси

3.1. Обща характеристика на научната продукция и публикационна активност

Научната продукция на д-р Христина Калчева покрива необходимия минимум, предвиден в ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение, а по някои показатели го надвишава. По отделните показатели тя декларира следните резултати: по показател А1: 50 т. от дисертационен труд за придобиване на ОНС „Доктор“; по група показатели В: 102 т., в т.ч. 6 публикации с Q3 и 1 – с Q4 (при необходими 100 т.); по група показатели Г: 242 т.,

в т. ч. 182 т. от 2 публикации с Q2, 6 публикации с Q3, 1 публикация с Q4 и 4 – с SJR без IF и 60 т. от 4 глави от книги/монографии (при необходими 220 т.). Общо може да се направи заключението, че д-р Калчева участва в конкурса с научна продукция на високо международно ниво, която покрива както изискванията за доцент, предвидени в ЗРАСРБ, така и допълнителните изисквания на ИБЕИ-БАН.

3.2. Научноизследователска дейност

Научните трудове, представени от гл. ас. д-р Христина Калчева съответстват на тематиката на конкурса – професионално направление 4.3. „Биологически науки”, научна специалност “Хидробиология”. Основното направление на научните изследвания и професионални интереси на д-р Калчева са в областта на проучванията върху структурата, и процесите във водните екосистеми. Научната дейност на д-р Калчева е насочена главно към изследване на динамиката в количествените показатели на бактериопланктона в сладководни екосистеми в сезонен и пространствен аспект и проследяване на връзките на бактериопланктона с фактори на средата и с други съобщества на микробната и пасищната трофична мрежа (фитопланктон, зоопланктон, макрофити, риби и др.) в условия на климатични изменения и разпространение на инвазивни чужди видове хидробионти. Освен това, тя извършва изследвания и върху други аспекти от екологията на водните екосистеми – влияние на органичното торене върху трофичното състояние на рибовъдни басейни, разпространение, пътища на въвеждане, превенция и управление на инвазивни чужди видове водни организми и др.

Пространственият обхват на изследванията на д-р Калчева включва: речни участъци и влажни зони в поречието на Среден и Долен Дунав, моделни язовири, шаранови рибарници, средни и горни течения на реки.

Резултатите от изследванията на д-р Калчева са публикувани в 20 научни статии (7 по показател В и 13 – по показател Г7) и в 4 глави от книги (по показател Г8), като на 3 от тях е първи автор/кореспондиращ автор.

Научните си приноси във връзка с настоящия конкурс д-р Х. Калчева е представила пълно и изчерпателно в представената справка. Те са в следните направления:

1. Приноси в сладководната микробна екология, таксономията, комплексните екосистемни изследвания и методологични приноси:

1.1. Приноси в екосистемните изследвания върху влажни зони в заливната тераса на река Дунав и река Дунав;

1.2. Приноси в екосистемните изследвания върху язовири с и без наличие на инвазивната мида зебра и нейното влияние върху екосистемите;

2. Инвазивни чужди видове – приноси в таксономичния състав, разпространението, пътищата на въвеждане, превенцията и управлението;

3. Влияние на органичното торене върху първичната продукция и останалите фактори на средата в шаранови рибарници - с научно-приложен принос в рибопроизводството.

4. Прилагане на статистически методи при анализ на данни в други изследвания

4.1. Изследване на перли (Insecta: Plecoptera) в бентала – с приноси към фаунистиката, екологията и в опазване на биоразнообразието;

4.2. Горски екосистеми и дървесни характеристики (индекси) – географски широкообхватно изследване на връзката между радиалния растеж (RWI) на два дървесни вида и две от характеристиките им;

4.3. Екотоксикологични изследвания с пестициди върху тестови растения – *Lepidium sativum* L. и *Raphanus sativus* var. *radiculata* L.

3.3. Цитиране на публикациите в националната и чуждестранна литература

Гл. ас. д-р Христина Калчева е представила информация за 60 цитирания на публикации с нейно участие в списания с импакт фактор и/или импакт ранг, което се оценява със 120 точки и превишава изискванията (60 т.) за доцент, предвидени в съответните нормативни документи. Това показва, че нейното творчество е познато на експертите в научната област и е оценено по достойнство.

4. Критични бележки и препоръки

Смятам, че двата последни приноса (4.2 и 4.3), макар да са релевантни на професионално направление 4.3. Биологически науки, по което е обявен конкурса, са извън обхвата на научна специалност "Хидробиология". Независимо от това, другите представени приноси на кандидата д-р Христина Калчева са напълно достатъчни с оглед изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ИБЕИ-БАН.

5. Обща оценка за съответствието на кандидата по условията на конкурса

Гл. ас. д-р Христина Калчева отговаря на задължителните условия и покрива напълно наукометричните показатели за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ИБЕИ-БАН. Тя е утвърден експерт в областта на хидробиологията, проучванията на бактериалните планктонни съобщества и екосистемните изследвания върху сладководните екосистеми. Това се подкрепя и от значителния брой научни брой проекти, в които тя участва, и от високата оценка, която е получава от колегите за своята работа.

Всичко това ми дава основание да оценя положително цялостната ѝ дейност и да гласувам положително за избора на Гл. ас. д-р Христина Калчева за „доцент“ по научната специалност „Хидробиология“ за нуждите на изследователска група „Инвазивни чужди видове“, секция „Биоразнообразие и функциониране на сладководни екосистеми“ към отдел „Водни екосистеми“ на ИБЕИ-БАН.

19.08.2024 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Лъчезар Пехливанов, ИБЕИ – БАН)